

Αρχική σελίδα>Οικογενειακά και κληρονομικά θέματα>Κληρονομιά>Κληρονομική διαδοχή Κληρονομική διαδοχή

Λεττονία

Το δελτίο αυτό εκπονήθηκε σε συνεργασία με το Συμβούλιο των Συμβολαιογραφικών Συλλόγων της ΕΕ (CNUE).

1 Πως συντάσσεται η διάταξη τελευταίας βούλησεως (διαθήκη, συνδιαθήκη, κληρονομική σύμβαση);

Σύμφωνα με το άρθρο 418 του Αστικού Κώδικα (*Civillikums*), ως διαθήκη νοείται κάθε μονομερής διάταξη τελευταίας βούλησης που συντάσσεται από ένα άτομο αναφορικά με το σύνολο ή μέρος της περιουσίας του ή αναφορικά με συγκεκριμένα αντικείμενα ή δικαιώματα. Σύμφωνα με το άρθρο 420 του Αστικού Κώδικα, κάθε πρόσωπο μπορεί να συντάξει διαθήκη, εξαιρουμένων των ανηλίκων. Οι ανήλικοι που έχουν συμπληρώσει τα 16 έτη μπορούν να συντάξουν διαθήκη αναφορικά με τη μεμονωμένη περιουσία που τους ανήκει (άρθρο 195 ΑΚ). Οι ανήλικοι υπό καθεστώς κηδεμονίας μπορούν επίσης να συντάξουν διαθήκη. Ωστόσο, σύμφωνα με το άρθρο 421 του Αστικού Κώδικα, τα πρόσωπα που είναι ανίκανα να εκφράσουν την πρόθεσή τους δεν έχουν ικανότητα σύνταξης διαθήκης.

Ο Αστικός Κώδικας προβλέπει ότι η διαθήκη, ανάλογα με τον τύπο της, είναι δημόσια ή ιδιωτική.

Η δημόσια διαθήκη συντάσσεται ενώπιον συμβολαιογράφου ή δικαστηρίου οικογενειακών διαφορών. Η δημόσια διαθήκη πρέπει να συντάσσεται παρουσία του διαθέτη. Το πρωτότυπο της δημόσιας διαθήκης είναι το έγγραφο που καταχωρίζεται είτε στο αρχείο εγγράφων του συμβολαιογράφου ή του προξένου είτε στο μητρώο διαθηκών που τηρείται στα δικαστήρια οικογενειακών διαφορών. Ο διαθέτης λαμβάνει αντίγραφο της διαθήκης κατόπιν υπογραφής του πρωτοτύπου.

Αναφορικά με την ιδιωτική διαθήκη, σύμφωνα με τα άρθρα 445 και 446 του Αστικού Κώδικα, για την εγκυρότητά της πρέπει να διασφαλίζεται ότι συντάχθηκε από τον διαθέτη και ότι αντικατοπτρίζει ορθά την τελευταία βούλησή του. Η ιδιωτική διαθήκη καταρτίζεται εγγράφως. Η διαθήκη καταρτίζεται εγγράφως στο σύνολό της και υπογράφεται ιδιοχείρως από τον διαθέτη.

Κατά το άρθρο 604 του Αστικού Κώδικα, δύο ή περισσότερα πρόσωπα δύνανται να καταρτίσουν από κοινού διαθήκη με την οποία να ορίζουν αλλήλους ως κληρονόμο ή κληρονόμους μέσω ενός και μόνον εγγράφου (*savstarpējs testaments* – συνδιαθήκη). Ωστόσο, εάν στο πλαίσιο αυτής της διαθήκης, ο ορισμός ενός προσώπου ως κληρονόμου προϋποθέτει ότι υφίσταται έγκυρος ορισμός του έτερου προσώπου ως κληρονόμου, ούτως ώστε οι δύο ορισμοί να ισχύουν ή να παύουν να ισχύουν ταυτόχρονα, τότε πρόκειται για κοινή αμοιβαία διαθήκη (*korrespektīvs testaments*).

Κατά το άρθρο 639 του Αστικού Κώδικα, κληρονομία δυνάμει σύμβασης υφίσταται μέσω της σύναψης σύμβασης κατά την οποία ένας συμβαλλόμενος εκχωρεί τα δικαιώματα επί του συνόλου ή μέρους της μελλοντικής κληρονομιάς του στον έτερο συμβαλλόμενο, ή περισσότεροι συμβαλλόμενοι εκχωρούν τα εν λόγω δικαιώματα μεταξύ τους. Αυτό το είδος σύμβασης ορίζεται ως κληρονομική σύμβαση. Σε μια κληρονομική σύμβαση, ο συμβαλλόμενος μπορεί επίσης να προχωρήσει σε κληροδοσία προς τον έτερο συμβαλλόμενο ή προς τρίτον. Η κληρονομική σύμβαση δεν επιτρέπεται να περιέχει διατάξεις που αναφέρονται σε αποκλεισμό από την κληρονομία.

2 Πρέπει η διάταξη να καταχωρίζεται, και εάν ναι, πως;

Σε περίπτωση που μια διάταξη τελευταίας βούλησης συντάσσεται ως δημόσιο έγγραφο (συμβολαιογραφική πράξη, διαθήκη που επικυρώνεται από το δικαστήριο οικογενειακών διαφορών), αυτή καταχωρίζεται στο δημόσιο μητρώο διαθηκών. Σε περίπτωση που μια διάταξη τελευταίας βούλησης συντάσσεται ως ιδιωτικό έγγραφο, αυτή δεν καταχωρίζεται παρά μόνο εάν έχει παραδοθεί για φύλαξη σε πιστοποιημένο συμβολαιογράφο ή στο δικαστήριο οικογενειακών διαφορών.

3 Υφίστανται περιορισμοί επί της ελευθερίας διάθεσης αιτία θανάτου (π.χ. νόμιμη μοίρα);

Ο διαθέτης μπορεί να αποφασίσει ελεύθερα πώς θα διαθέσει το σύνολο της κληρονομιάς του σε περίπτωση θανάτου του υπό τον όρο, ωστόσο, ότι κληροδοτεί στους δικαιούχους νόμιμης μοίρας την εν λόγω νόμιμη μερίδα τους. Το μόνο δικαίωμα που έχουν οι δικαιούχοι νόμιμης μοίρας είναι να αξιώσουν τη μεταβίβαση της νόμιμης μοίρας τους σε χρηματική μορφή.

4 Ελλείψει διάταξης τελευταίας βούλησεως, ποιος κληρονομεί και τι;

Σύμφωνα με τις διατάξεις του Αστικού Κώδικα, δικαιούχοι κληρονομιάς είναι ο/η σύζυγος, οι πλησιέστεροι συγγενείς και τα υιοθετημένα τέκνα.

Το υιοθετημένο τέκνο και οι κατιόντες του κληρονομούν από τον υιοθετήσαντα είτε από τους συγγενείς του υιοθετήσαντος. Οι κατιόντες υιοθετημένου τέκνου κληρονομούν από το εν λόγω τέκνο, όπως και ο υιοθετήσας είτε οι συγγενείς του υιοθετήσαντος. Ο κληρονόμος που ανήκει σε επόμενη τάξη διαδοχής δεν κληρονομεί εάν ο κληρονόμος που ανήκει σε προηγούμενη τάξη έχει εκφράσει τη βούλησή του να κληρονομήσει.

Ο/η σύζυγος καλείται μαζί με κληρονόμους που ανήκουν στην πρώτη, δεύτερη ή τρίτη τάξη διαδοχής. Όταν καλείται μαζί με κληρονόμους που ανήκουν στην πρώτη τάξη διαδοχής, ο/η σύζυγος λαμβάνει μερίδα που ισούται με τη μερίδα ενός τέκνου εάν τα τέκνα που έχουν εκφράσει τη βούληση να κληρονομήσουν είναι λιγότερα από τέσσερα. Ωστόσο, εάν τα τέκνα που έχουν εκφράσει τη βούληση να κληρονομήσουν είναι τέσσερα ή περισσότερα, ο/η σύζυγος κληρονομεί το ένα τέταρτο της κληρονομιάς του. Όταν ο/η σύζυγος καλείται μαζί με κληρονόμους που ανήκουν στη δεύτερη ή τρίτη τάξη διαδοχής, λαμβάνει το ήμισυ της κληρονομιάς του. Ο/η σύζυγος κληρονομεί το σύνολο της κληρονομιάς του εάν δεν υπάρχουν κληρονόμοι στην πρώτη, δεύτερη ή τρίτη τάξη διαδοχής ή δεν έχουν εκφράσει τη βούλησή τους να κληρονομήσουν.

Οι πλησιέστεροι συγγενείς του θανόντος κληρονομούν με συγκεκριμένη σειρά που βασίζεται εν μέρει στο είδος συγγένειας και εν μέρει στον βαθμό συγγένειας. Για τους σκοπούς της σειράς κληρονομικής διαδοχής, οι νόμιμοι κληρονόμοι κατατάσσονται σε τέσσερις χωριστές τάξεις:

στην πρώτη τάξη, ανεξαρτήτως του βαθμού συγγένειας, κληρονομούν όλοι οι κατιόντες του θανόντος μεταξύ των οποίων, αφενός, και του θανόντος, αφετέρου, δεν υπάρχουν άλλοι κατιόντες που δικαιούνται να κληρονομήσουν

στη δεύτερη τάξη, κληρονομούν οι ανιόντες με τον εγγύτερο βαθμό συγγένειας με τον θανόντα, καθώς επίσης και τα αμφιθαλή αδέρφια του θανόντος και τα τέκνα αυτών εφόσον τα αμφιθαλή αδέρφια έχουν προαποβιώσει σε σχέση με το προσφάτως αποβιώσαν πρόσωπο

στην τρίτη τάξη, κληρονομούν τα ετεροθαλή αδέρφια του θανόντος και τα τέκνα αυτών εφόσον τα ετεροθαλή αδέρφια έχουν αποβιώσει πριν από τον θανόντα στην τέταρτη τάξη, κληρονομούν οι εναπομείναντες συγγενείς πλησιέστερου βαθμού χωρίς να γίνεται διάκριση μεταξύ πλήρους και μερικής συγγένειας εξ αίματος.

5 Ποια είναι η αρμόδια αρχή;

5.1 σε υποθέσεις διαδοχής αιτία θανάτου;

Πιστοποιημένος συμβολαιογράφος (*zvērināts notārs*).

5.2 για την κατάθεση δήλωσης αποδοχής ή αποποίησης κληρονομίας;

Πιστοποιημένος συμβολαιογράφος.

5.3 για την κατάθεση δήλωσης αποδοχής ή αποποίησης κληροδοσίας;

Πιστοποιημένος συμβολαιογράφος.

5.4 για την κατάθεση δήλωσης αποδοχής ή αποποίησης νόμιμης μοίρας;

Πιστοποιημένος συμβολαιογράφος.

6 Σύνομη περιγραφή της διαδικασίας για την επίλυση κληρονομικής διαδοχής βάσει του εθνικού δικαίου, συμπεριλαμβανομένης της εκκαθάρισης της περιουσίας και της διανομής των περιουσιακών στοιχείων (συμπεριλαμβάνονται πληροφορίες σχετικά με το εάν η διαδικασία κληρονομικής διαδοχής κινείται αυτεπαγγέλτως από δικαστήριο ή άλλη αρμόδια αρχή)

Με την έναρξη της κληρονομικής διαδοχής, ο κληρονόμος πρέπει να εκφράσει τη βούλησή του σχετικά με το αν θα αποδεχθεί την κληρονομία. Για τον λόγο αυτό πρέπει να καταθέσει αίτηση κληρονομίας σε πιστοποιημένο συμβολαιογράφο. Ο πιστοποιημένος συμβολαιογράφος κινεί τη διαδικασία κληρονομικής διαδοχής, ανακοινώνει την έναρξη της κληρονομικής διαδοχής, αναγνωρίζει τους δικαιούχους κληρονόμους και εκδίδει πιστοποιητικό κληρονομίας.

Εάν η κληρονομική διαδοχή πραγματοποιείται βάσει διάταξης τελευταίας βούλησης, η τελευταία πρέπει να κατατίθεται σε πιστοποιημένο συμβολαιογράφο που τη διαβάζει και κρίνει ότι είναι ισχυρή σύμφωνα με τον νόμο. Και σε αυτήν την περίπτωση, ο κληρονόμος πρέπει να εκφράσει τη βούλησή του σχετικά με το αν θα αποδεχθεί την κληρονομία. Σε περίπτωση που έχει οριστεί κληροδόχος, αυτός αναφέρεται επίσης στο πιστοποιητικό κληρονομίας.

Η λετονική νομοθεσία δεν προβλέπει την εκκαθάριση και διανομή της περιουσίας του θανόντος. Ο διαθέτης μπορεί να συμπεριλάβει τέτοια πρόβλεψη στη διάταξη τελευταίας βούλησής του, ωστόσο αυτό δεν συνηθίζεται. Αφού ο πιστοποιημένος συμβολαιογράφος επιβεβαιώσει την ταυτότητα των δικαιούχων κληρονόμων, οι κληρονόμοι μπορούν είτε να παραμείνουν συγκύριοι της κληρονομηθείσας περιουσίας είτε να τη διανείμουν συνάπτοντας σύμβαση διανομής. Εάν μόνο ένας ή περισσότεροι κληρονόμοι επιθυμούν διανομή της περιουσίας, ενώ κάποιοι άλλοι κληρονόμοι διαφωνούν, εκείνοι που επιθυμούν τη διανομή μπορούν να προσφύγουν στο δικαστήριο υποβάλλοντας αίτημα διανομής.

Η μόνη περίπτωση κατά την οποία προβλέπεται εκ του νόμου η πώληση της περιουσίας του θανόντος είναι όταν δεν υπάρχουν κληρονόμοι και η κληρονομία αναγνωρίζεται ως σχολάζουσα εμπύπτοντα, επομένως, στη δικαιοδοσία του κράτους. Όταν υπάρχουν πιστωτές, η περιουσία πλειστηριάζεται από πιστοποιημένο δικαστικό επιμελητή. Όταν δεν υπάρχουν πιστωτές, η δημόσια φορολογική αρχή αποφασίζει σχετικά με την εκποίηση της περιουσίας.

7 Πως και πότε καθίσταται ένα πρόσωπο κληρονόμος ή κληροδόχος;

Ένα πρόσωπο κατατάσσεται στους κληροδόχους σύμφωνα με τον ορισμό του άρθρου 500 του Αστικού Κώδικα: όταν σε ένα πρόσωπο έχει εκχωρηθεί μόνον ένα συγκεκριμένο περιουσιακό στοιχείο και όχι το σύνολο ή μέρος της κληρονομιάς περιουσίας, η εκχώρηση αυτή ονομάζεται κληροδοσία και το πρόσωπο υπέρ του οποίου γίνεται η εκχώρηση είναι κληροδόχος.

Το πρόσωπο αυτό πρέπει να καταθέσει αίτηση κληρονομίας σε πιστοποιημένο συμβολαιογράφο. Σε περίπτωση που υπάρχει διάταξη τελευταίας βούλησης, το έγγραφο αυτό πρέπει επίσης να κατατίθεται στον πιστοποιημένο συμβολαιογράφο και να διαβάζεται από τον τελευταίο. Ο πιστοποιημένος συμβολαιογράφος εκδίδει πιστοποιητικό κληρονομίας στους κληρονόμους και κληροδόχους μετά τη λήξη της χρονικής περιόδου για την αποδοχή κληρονομίας, όπως αυτή κηρύσσεται από τον συμβολαιογράφο (δεν μπορεί να είναι μικρότερη των 3 μηνών) ή όπως προβλέπεται από τον Αστικό Κώδικα (ένα έτος μετά την έναρξη ή από τότε που έγινε αντιληπτή η έναρξη της κληρονομικής διαδοχής).

8 Φέρουν οι κληρονόμοι την ευθύνη για τα χρέη του αποθανόντος, και εάν ναι, υπό ποιους όρους;

Σύμφωνα με τον Αστικό Κώδικα, η αποδοχή και κτήση της κληρονομίας συνεπάγεται ότι όλα τα δικαιώματα και οι υποχρεώσεις του θανόντος, εφόσον δεν αποσβένονται με το θάνατό του, επάγονται στον κληρονόμο. Οι κληρονόμοι ευθύνονται για τα χρέη του θανόντος ακόμα και με τη δική τους προσωπική περιουσία, εάν η κληρονομηθείσα περιουσία δεν επαρκεί. Ο κληρονόμος που έχει αποδεχτεί την κληρονομία περιουσία με το ευεργέτημα της απογραφής (*ar inventāra tiesību*) ευθύνεται για τα χρέη του θανόντος και λοιπές απαιτήσεις κατά του τελευταίου μόνο κατά το ύψος της κληρονομιάς περιουσίας.

9 Ποια είναι τα έγγραφα και/ή οι πληροφορίες που συνήθως απαιτούνται για την καταχώριση ακίνητης περιουσίας;

Το πιστοποιητικό κληρονομίας και η αίτηση μεταγραφής υποβάλλονται στο κτηματολόγιο/υποθηκοφυλακείο.

9.1 Είναι ο διορισμός διαχειριστή κληρονομίας υποχρεωτικός ή καθίσταται υποχρεωτικός μετά από αίτηση; Εάν είναι υποχρεωτικός ή καθίσταται υποχρεωτικός μετά από αίτηση, ποιες είναι οι απαιτούμενες ενέργειες;

Μπορούν να οριστούν τα εξής πρόσωπα:

ο διαχειριστής της κληρονομιάς περιουσίας – ορίζεται κατά την έναρξη της κληρονομικής διαδοχής. Κατ' αίτηση των κληρονόμων ή σε ορισμένες περιπτώσεις που προβλέπονται από τον νόμο (παραδείγματος χάριν, όταν η κληρονομία περιουσία είναι ιδιαίτερα επιβαρυνμένη με χρέη ή δεν υπάρχουν ή δεν μπορούν να ειδοποιηθούν οι κληρονόμοι κ.λπ.), η διαχείριση της κληρονομιάς περιουσίας καθορίζεται από πιστοποιημένο συμβολαιογράφο με χωριστή πράξη που αποστέλλεται στο δικαστήριο οικογενειακών διαφορών για τον διορισμό διαχειριστή

ο εκτελεστής της διαθήκης – ορίζεται ενόσω ζει ο διαθέτης, κατά τον χρόνο σύνταξης της διαθήκης του.

9.2 Ποιος έχει το δικαίωμα να αναλάβει την εκτέλεση της διάταξης τελευταίας βούλησής του θανόντος και/ή να διαχειριστεί την περιουσία;

Διαθήκη η οποία είναι νομικά ισχυρή εκτελείται από τον εκτελεστή, ο οποίος έχει οριστεί για αυτόν τον σκοπό είτε δυνάμει της διαθήκης είτε μέσω άλλου ειδικού εγγράφου τελευταίας βούλησης. Εάν δεν έχει οριστεί εκτελεστής, η διαθήκη εκτελείται από κληρονόμο που ορίζεται στη διαθήκη. Ωστόσο, εάν δεν υπάρχει άμεσος εκ διαθήκης κληρονόμος, η διαθήκη εκτελείται από τον διαχειριστή της κληρονομιάς περιουσίας που διορίζεται από το δικαστήριο οικογενειακών διαφορών βάσει απόφασης πιστοποιημένου συμβολαιογράφου.

9.3 Ποιες εξουσίες έχει ο διαχειριστής;

Το νομικό καθεστώς του εκτελεστή της διαθήκης και τα όρια των δικαιωμάτων και των υποχρεώσεών του προσδιορίζονται από τη βούληση του διαθέτη, όπως αυτή εκφράζεται στη διαθήκη. Εάν δεν έχουν δοθεί περαιτέρω οδηγίες από τον διαθέτη, ο εκτελεστής της διαθήκης πρέπει μόνο να διασφαλίζει την τήρηση και την εκτέλεση της τελευταίας βούλησης του διαθέτη και να μεριμνά για τη ρύθμιση και τη διανομή της κληρονομιάς περιουσίας μεταξύ των κληρονόμων και των κληροδόχων, στον βαθμό που απαιτείται για αυτόν τον σκοπό.

Οι διαχειριστές της κληρονομιάς περιουσίας ενεργούν ανεξάρτητα κατά τη διαχείριση και την εκπροσώπηση της κληρονομιάς περιουσίας και για λογαριασμό της τελευταίας. Οι διαχειριστές διαχειρίζονται την κληρονομία περιουσία με την ίδια φροντίδα και επιμέλεια με την οποία οι ίδιοι, ως συνετοί κύριοι, θα διαχειρίζονταν τις δικές τους υποθέσεις. Κατά την περίοδο διαχείρισης, οι διαχειριστές υποβάλλουν ετήσιες καταστάσεις στο δικαστήριο οικογενειακών διαφορών και μετά τη διανομή της κληρονομιάς περιουσίας στους κληρονόμους ή τη λύση της διαχείρισης για άλλους λόγους, πρέπει να υποβάλουν τελική δήλωση εκκαθάρισης. Η διαχείριση και το δικαίωμα του διαχειριστή να ενεργεί για λογαριασμό της κληρονομιάς περιουσίας παύουν με την έκδοση πιστοποιητικού κληρονομίας από συμβολαιογράφο.

10 Ποια είναι τα τυπικά έγγραφα που εκδίδονται βάσει του εθνικού δικαίου στη διάρκεια ή στο τέλος της διαδικασίας κληρονομικής διαδοχής, για να αποδειχθεί η ιδιότητα και τα δικαιώματα των δικαιούχων; Έχουν τα εν λόγω έγγραφα ειδική αποδεικτική ισχύ;

Ο πιστοποιημένος συμβολαιογράφος εκδίδει πιστοποιητικό κληρονομίας με τη μορφή συμβολαιογραφικής πράξης. Δεν χωρεί αμφισβήτηση της νομιμότητας της συμβολαιογραφικής πράξης. Μπορεί να προσβληθεί με υποβολή χωριστής αγωγής.

Τελευταία επικαιροποίηση: 07/02/2019

Την έκδοση αυτής της σελίδας στην εθνική γλώσσα διαχειρίζεται ο αντίστοιχος αρμόδιος επαφής του ΕΔΔ. Οι μεταφράσεις έχουν γίνει από την αρμόδια υπηρεσία της Ευρωπαϊκής Επιτροπής. Οι τυχόν αλλαγές που επιφέρει η αρμόδια εθνική αρχή στο πρωτότυπο ενδέχεται να μην έχουν περιληφθεί ακόμα στις μεταφράσεις. Η Επιτροπή και το Ευρωπαϊκό Δικαστικό Δίκτυο δεν αναλαμβάνουν καμία απολύτως ευθύνη όσον αφορά πληροφορίες ή δεδομένα που περιέχονται ή αναφέρονται στο παρόν έγγραφο. Βλ. την ανακοίνωση νομικού περιεχομένου για τους κανόνες πνευματικής ιδιοκτησίας που ισχύουν στο κράτος μέλος που είναι αρμόδιο για την παρούσα σελίδα.